

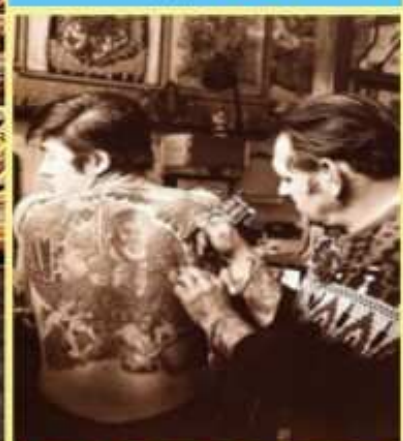
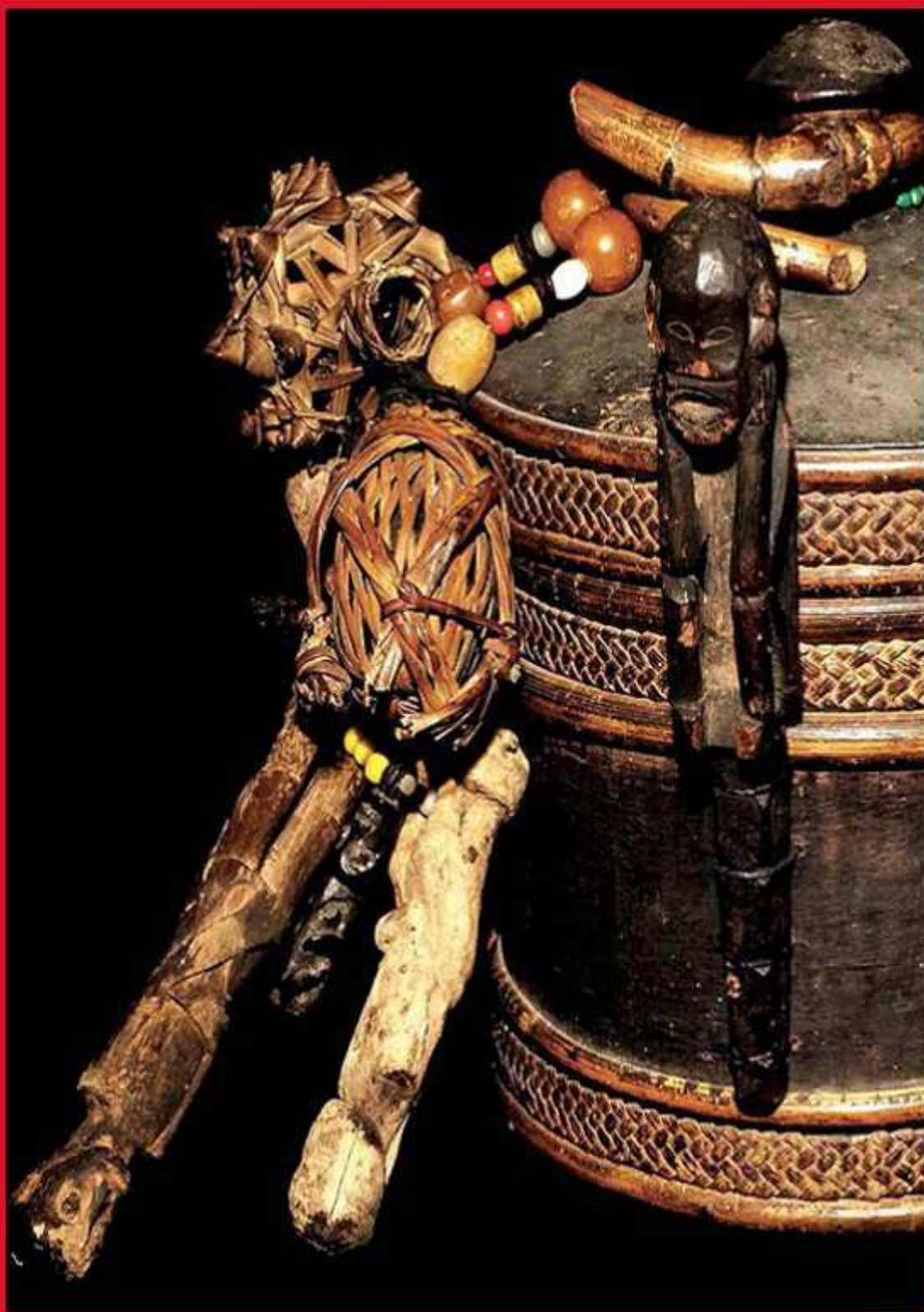
www.tetovallas-tortenete.com

Készítette: Attila K.

A

Tetoválások

Történelme és Eredete

Borneó

Az indonéz szigetvilágban elterülő Borneó Földünk harmadik legnagyobb szigete, nagysága 743 330 km². Területén három ország, Indonézia, Malajzia, valamint Brunei osztozik. Borneót északról-északnyugatról a Dél-kínai-tenger, északkeletről a Sulu-tenger, keletről a Celebesz-tenger, valamint a Makassar-szoros, délről pedig Jáva-tenger, valamint a Karimata-szoros határolja.

A szigettől nyugatra helyezkedik el a Maláj-félsziget, valamint Szumátra szigete, délre Jáva, keletre Celebesz, északkeletre pedig a Fülöp-szigetek.

A sziget legmagasabb pontja a Mount Kinabalu Malajzia Sabah tartományában, a Kinabalu Parkban a maga 4095 méterével. Borneó virágkorát a 15. és 17. század között élte, ekkor a sziget egész területét egyetlen ország, a Brunei Birodalom irányította. Az európaiak terjeszkedésének köszönhetően a sziget közigazgatási egysége megbomlott, területén a hollandok és a britek osztozkodtak. A mai állapot 1984-ben, Brunei függetlenségének elnyerésével alakult ki

Borneoi tetoválás - exotika és hagyomány

Az európai emebernek ismeretlen úgy földrajzilag, mint kultúra szempontjából, Borneo szigete, azon kevés helyek egyike a világon, ahol a hagyományos tetoválást még ma is űzik.

Borneo szigete a világ egyik legérdekesebb terület a tetoválás művészet szempontjából.

Borneo szigete a harmadik legnagyobb sziget, Grönland és Új Guinea után a világon.

Régészeti bizonyítékok igazolják, hogy már 50000 éve lakott terület volt. Borneo szigetén három ország kultúrájából kapunk ízelítőt (Indonézia, Malaézia, Brunei). Az indonéz szigetvilágból, a legexotikusabb sziget, ahol a szigetlakók megóvták a tetoválás elbűvölő művészetét az idők során.

A mágiába vetett hit

Borneo szigetén a tetoválás szoros kapcsolatban áll a mágiával, ami a mindennapi élet része. Már ősidők óta, a Dayak törzs terjeszti a sajátos modelljeit, rajzait, tetováló eszközeit, technikáját egész Polinézia területén. A tetoválási stílusaik hasonlítanak a Bali és Java szigeteken talált motívumokkal. Ez azt bizonyítja, hogy már ősidők óta a benszülöttek nagy befolyással bírtak a terület kulturális életére. A Dayaki művészetek közül a kézre való tetoválás nagy szerepet játszik a társadalmi státuszban, és a halál utáni életben is. A különleges szimbólumok, sőtétben világítanak úgy, hogy a lélek ne tévedjen el a halál folyólyának keresése közben. A tetoválásnak nagy szerepe van a borneói fejedelmek életében is. A

A Dayak törzs tetováló művésze a tetoválás előtt egy rítust készít elő (levág egy tyúkot, és elosztja a többiek között a vérét), ezzel hozva áldozatot az ősök szellemeinek. Ráolvasás után kezdetét veszi a hihetetlenül fájdalmas folyamat, maga a tetoválás, ami sok esetben 6-8 óráig is eltarthat, sőt egyes folyamatok több hétig is eltarthatnak.

Társadalmi szerep

A Borneói nők az alkarjukon viselnek tetoválásokat amelyek, a különböző tehetség vagy szakmai hozzáértést jelképezik. Ha egy fiatal lánynak olyan jel van az alkarján, ami például a varrást vagy a kötest jelképezi az megfelelő feleség lehet bármely férfi számára. Csak Borneóban a tetoválás szerepe betegségűző is lehet ha az ujjak vagy a csuklóra vannak varrva.

Napjainkban már kevesebb tetovált nőt lehet látni a Dayaki törzsön belül, de annál népszerűbb a férfiak körében. Tehát a kedveltebb modellek főként a hagyományos rajzok, és ritkábban a kereskedelmi motívumok. Csak Borneo szigetén az Indonéziai szigetvilágban, még használják a teljes tetoválást, ami több napig tart, amikor a férfiak karját teljesen bevarrják pálmalevél motívumokkal, így védekezve az ártó szellemek ellen. A mellkasukra az Élet Fáját, ami az erő és a halhatatlanság szimbóluma, ami védi őket a halálos ellenségeiktől. E rítus végeztével a férfiak szentnek lettek nyilvánítva, és haláluk után aranytestet kapnak. Az indonéz oldalon az Ngaju Dayak törzsnél, ha például egy fiatal fiú hazatért a

vaddisznó vadászatból, elismerésként a vállaira tetováltak. Más törzseknél a tetoválásnak más szerepe volt. A Kayans törzsnél például, a férfiak főként a modell fontosságáért voltak tetoválva. Ezek szerint minden modellnek különleges jelentése volt. A Kayans törzsben nincs semmiféle rítus a férfiak tetoválásánál. Viszont a Kayan törzsnél a hiedelem szerint a szellem a fejben lakozik, és ha lefejezik az ellenséget, akkor megkaparintják az illető szellemét, vele az erőt és a tudást is, és magasabb elismerést kapnak a törzs ranglétráján. Ezért amikor a fejvadászok visszatérnek a vadászatból, elismerésként az ujjakra emberszabású majmok jelképeit tetoválják.

Ha egy Kayak törzs tagja legyőz egyedül egy ellenséget, azzal kivívja azt a megtiszteltetést, hogy a tenyerét és az összes ujját bevarrják, de ha csak résztvett a győzelemben, és nem egyedül győzte le az ellenséget, akkor metörténhet, hogy csak az egyik, a nagy ujját varrják be. A tetováló művészek által használt eszközök igen egyszerűek, rendszerint két-három darabból álló szerszám, amelyet egy speciálisan erre készített fadobozban tárolnak.

A leggyakoribb szimbólumok:

Pálmafelevél a karokon: megvéd a dzsungel gonosz szellemeitől

Életfa a mellkason: az erő és a halhatatlanság jelképe, ami megvéd a halálos ellenségtől

Bambusz: az erő és a kiegyensúlyozott élet szimbóluma

Teknősbéka: szent állat, vezetői készség, termékenység, szerencse élet szimbóluma, a nyakra tetoválva megvédi a harcost a lefejezés ellen

Fáklyák a túlvilágra

Észak Borneoi Tetoválóművész nők

Kayan, Sihan és Lahanan, három törzs Észak Sarawakról, Malaézia, Borneo. A három törzs gyűjtőneve Orang Ulu (Emberek az árral szemben), a legtöbb közülük be van tetoválva. Az ibáni emberektől eltérően az Orang Ului tetoválóművészek mind nők. Az Orang Ului specifikus modelleket nem használtak sokáig, de a fennmaradt modellek még mindig hihetetlenek az absztrakt egyszerűségük miatt. A tetováló felszereléseik természetes anyagokból készültek mint például fa, fűszálak, a dzsungel növényeiből kinyert pigmentek, egy olyan helyről gyűjtve ahol az összes élő vagy élettelen dolognak külön lelke van. Egészen napjainkig a tetoválás nem volt besorolva egyetlen művészeti ágban sem.

KAYAN

Az 1900-as években a Kayan törzsön belül egy lány tetoválása renkívül komoly folyamat volt, nem csak a rettenetes fájdalom szempontjából, hanem ceremónia fontossága miatt is, ami egy megtiszteltetés volt a tetovált személy számára. A folyamat olykor négy évig is eltartott, mivel egyszerre csak kis felületeket tetováltak be a bőrön és hosszú szüneteket tartottak a tetoválási szakaszok között. Például egy tízéves kislánynak legelőbb a lábujjait és a lábfejét tetoválták be, majd az alkarok következtek de csak egy év szünet után.

A következő évben a combok következtek. Ezek a tetoválások a hiedelem szerint megvédték őket a gonosz szellemektől. Volt egy univerzális tetoválás is, amit minden nő megkapott, amit „tedek-tuh’ duck”-nak neveztek.

Úgy hitték, hogy ezek a tetoválások fáklyaként világítottak a túlvilágon, és elvezeti őket az őseikhez. Mindig a nők voltak a legjobb szakértői ennek a művészetnek, ellenben a férfiak csak egy darab fába vésték a modelleket. A tetováló pozíciója ebben a társadalomban igen nagy fokon volt a ranglétrán, az írástudókkal és a kovácsokkal egy rangon voltak elismerve. A legtöbb női tetováló a Kayan törzsből, szociális tabukhoz voltak kötve. Ha például a tetováló nőnek újszülött gyereke volt, akkor meg volt tiltva neki a tetoválás, mert a hiedelem

szerint a vérontás vonzaná a gonosz szellemeket,minek következtében ezek megszállották volna a gyerekeket,vagy betegségeket,halált okoztak.Nem tetoválhattak a rizs vetés ideje alatt sem,akkor sem ha egy új emeber volt a „szellemek házában”mert ezzel magukra haragították volna a szellemeket.

Ha rémálmaik voltak (árvíz,vérontás), a tetoválási szakasz ideje alatt, akkor leállították a folyamatot.A tetoválási folyamatok alatt a tetováló nők nem ehettek nyers húst vagy halat azzal az érvvel hogy a szellemek megszállják őket.Ha megszegték ezeket a szabályokat, akkor a tetoválások már nem világítottak eléggé a túlvilágon és a halálba vezették őket.

Sokszor ezek a nők azért választották ezt a pályát, mert a hiedelem szerint a tetoválók szelleme „Bua Kalunk”,megvédte őket a betegségektől.A tetováló szerszámok egyszerűek voltak , ami egy pár túskehegyből (ulang),egy kis fakalapácsból (tukun vagy pepak) állt, amit egy kis fakazettában (bungan)-ban tartottak.A fő szerszám egy pálca volt kiemelkedő csúccsal ,a végére három vagy négy apró tű volt erősítve.A kalapács erős fából készült ,a nyele be volt tekerve egy darab kötéllel.

A festékanyag,korom,víz,cukornád kivonat keverékből állt és egy kis fadobozban tartották amit „uit-ulang”-nak neveztek.Úgy hitték, hogy a legjobb korom egy üst elégett aljáról való, de használtak égetett gyanta utáni kormot is. A rajzokat egy darab fába (kelinge) vésték,majd festékbe mártották,utána rányomták arra a

bőrfelületre ahova a tetoválást tervezték,így alakult ki a rajz ami után dolgoztak.A tetoválásra váró ember a földön feküdt,a tetováló és az aszisztense pedig a kliens két oldalán helyezkedtek el.Legalább a tetováló nő egy pálmalevelet mártott a „festékbe””,majd rányomta a tetoválást követő helyre így csinálva meg a rajzot az illető bőrén.

Az egyenes vonalak mentén,a tetováló bevarrta a kontúrt(ikor) ,majd a vonalak között ,egy darab „festékbe” mártott faragott fadarabot préselt a bőrre.A tetováló vagy az aszisztense a lábukkal feszítették ki a bőrt,ahová kellett tetoválni.Majd a pálcára erősített tűt mártotta a festékbe és a kis fakalapáccsal ütögette,így juttatva a festéket a bőr alá(a kontúrvonalak mentén).A folyamat nagyon fájdalmas volt ,de a tetováló soha nem hatódott meg ,folytatva a tetoválást végig.Az elmondások szerint a tetoválások ára legtöbbször fix összeg volt.

Az alkarokra való tetoválás 8 és 20 dollár között mozgott, a combokra már 60 dollárra emelkedett, ha nagyon kifinomult munkát kértek. Az ujjak tetoválásáért a fizetség egy kisebb kard volt. 2002-ben, egy kayani nő elmondása szerint, az ő combján levő tetoválásokért a fizetség, 20 dollár és két disznó volt. A XIX században azt beszélték, hogy ha a tetováló sok pénzt kért a munkáért, akkor egy éven belül életét veszti.

Sihan és Lahanan

Sihan egy 150 személyből álló benszülött törzs, amely egy „longhouse”-ban él, két órányira a Rejang folyótól. Egy Kayan dialektus szerint beszélnek, és a tetováló stílusuk is nagyon hasonlít a kayaniakéhoz. A sihániaiak több ideig tartották a tradíciójukat tetoválás téren mint a kayaiak. A kayaiak már 50 éve abbahagyták a tradicionális tetoválást, míg a sihániaiak csak 30 éve. Egy siháni 50 éves nő, Konok, elmesélte, hogy az első tetoválását házassága előtt a karjára kapta, ami kötelező volt a házasságkötés előtt. Elmondása szerint egy férfi sem házasodott volna össze egy olyan nővel akinek nem volt tetoválása. Itt is a nők voltak a tetováló művészek és ugyanazokkal a módszerekkel dolgoztak, mint a kayaniak. A tetováló nők társadalmi pozíciója igen magas volt a törzsön belül és öröklődött anyáról a lányára. Haláluk után a felszerelésükkel együtt temették el.

Lahanan egy kicsivel nagyobb törzs volt Sihan szomszédságában, amely szintén híres volt a tetoválás művészetében, itt is nők tetováltak, és öröklődött a művészet anyai ágon.

Egy 60 éves nő Bangu, elmesélte 1950-es évi tapasztalatait: „Néhány nő lefogott, mindegyik megfogta egy egy kezem, lábam, ezután az egyik kinyújtotta a bőrömet, de a tetováló nem fogott neki a munkának amíg le nem nyugodtam. Kötelező volt átesnem ezen, mert ha nem akkor nem mehettem volna férjhez. Négy órába telt az egyik karom, négy órába a másik. Négy napba az egyik lábam, négybe a másik. Akkor 15 éves voltam, de 16 éves koromig meglett minden tetoválásom. Más esteben több ideig tartott volna, de már alig vártam hogy férjhez menjek.”

Egy 85 éves férfi mesélte hogy 15 évesen csinálta az első tetoválását, ezután egy ünnepséget rendeztek a tiszteletére, mivel ez a férfivé válás rítusa volt.

A Lahanani férfiak akiknek még nem volt tetoválásuk, szégyellték magukat tetovált társaiktól, mert úgy tartották, hogy az csak az igazi harcosok tudják mi az igazi tetoválás fájdalma.

Elfelejtett hagyományok

Napjainkban az Orang Ului törzsek körében, a hagyományos tetoválás művésztete már kihalófélben van.

E tradíció megszakítása a misszionáriusoknak és a folytonos modernizálásnak köszönhető. Az Orang Ului-akat már nem érdekli annyira a tradicionális tetoválás művészete, inkább vonzódnak a városok felé ahol külvárosi munkákat vállalnak, közben ismerkednek más kultúrákkal, beleértve a modern tetoválás művészetét is, ami kevésbé fájdalmas, és a modellek is változtak, újabban a legnépszerűbbek a sárkányok, sasok, stb. A misszionáriusok még napjainkban is térítik az embereket, hogy hagyják el régi trdícióikat, kultúráikat, és próbálják meggyőzni a Maláj kormányt hogy megépítsék a legnagyobb vízerőművet Dél Kelet Ázsiában, arra a területre, ami az otthonuk volt. Az építés miatt már több ezer benszülöttet kitelepítettek a földjeikről, ahol már több száz éve élnek. Végül a mesterséges tó elárasztja az őserdő egy részét, amely számos kihalófélben levő állatnak adott otthont. Az Orang Ului-ak még nem adták meg magukat a modernizációnak, de ahogy az őserdő eltűnik, úgy lassan a tradicionális tetoválás művészete is semmibe vész.

Cirkuszi tetoválások

A tetoválás népszerűsége a XIX-ik század elejétől, a XX-ik század végéig nagyrészt a vándorcirkuszoknak köszönhető.

Amikor a cirkuszok virágoztak, a tetoválás művészete is virágzott, amikor meg a csőd szélén álltak, akkor a tetovált személyek és a tetováló művészek is más tevékenységet folytattak. Több mint 70 évig a nagyobb vándorcirkuszok alkalmaztak egy pár teljesen betetovált embert, egyeseket a tetoválásaik látványossága miatt, másokat pedig tradicionális cirkuszi mutatványokra, mint például zsonglörködés vagy kardnyelés,

ami persze sokkal látványosabb volt egy tetovált embernél.

A rivális cirkuszok mindig veresényeztek egymással a tetovált emberekért és a tetováló művészekért, akiknek a szolgáltatásaikat jelentősen megfizették. A legtöbb cirkuszi tetováló művész egy-egy cirkuszi szezon (tavasz, nyár) után gazdagon tért haza a téli lakhelyére. A művészeknek a cirkusz egy jó galéria volt a munkájuk kiállítására és készítésére. Sajátos esetekben még fennmaradt egy –egy fotó, poszter, amiket reklám céljából alkalmaztak. A tetoválás és a cirkusz közötti kapcsolat 1804-ben kezdődött amikor,

Maud Stevens Wagner

Jean Baptiste Cabri tetováltatott Marquesas tetováló művésszel, utána pedig egy karnevál társulathoz szerződött előadóművészeknek. Az utolsó éveiben harci kutyákkal kellett versenyeznie, és résztvennie egyéb népszerű bemutatókon, majd 1822-ben szegényen és a közönségtől elfelejtve elhunyt.

Az első tetovált showman az angol, John Rutherford volt. Azt beszélték, hogy a maoriak fogságba ejtették, ahol több évet raboskodott. Ez idő alatt résztvett számos tevékenységben (vadászat, harcok, stb), és sok mindent elsajátított a maori civilizációból. Szabadulása után, útban hazafele csatlakozott egy csoda karavánhoz, ahol továbbadta, élményeit, és bemutatta az ott szerzett tetoválásait.

A XIX-ik század legnagyobb showman-je Phineas T. Barnum létrehozta az első egyedi emberek kiállítását. Az legfőbb attrakció, James F. O'Connell volt, akit a Barnum's American Museumban állítottak ki. Az övé lett a megtiszteltetés, hogy legyen az első tetovált ember egy kiállításon az Egyesült Államokban. Vezette a nézettséget az exotikus kalandok című témában. Elmondása szerint a ponape-i őslakosok foglyul ejtették és szűz lányok tetoválták össze akarata ellenére. Az utolsó lányt, aki tetoválta el kellett vennie feleségül. A múzeum tulajdonosai is nagyon meglepődtek, főleg azok, akik még nem láttak tetovált embert. Az Egyesült Államokban 1869-ben a vasúttársaság nagy fejlődésen ment keresztül, mivel összekapcsolták a nyugati és a keleti partot, így a cirkusok is fel lendültek olyannyira, hogy rengeteg tetováló művészt és tetovált személyt alkalmaztak.

Constantine herceg, aki több évet töltött Burmában, összetetováltatta magát remélve, hogy sikert arat a szórakoztatóiparban. A korabeli tetoválásokról közül neki voltak a legművészebb tetoválásai. Elmondása szerint három hónapig, minden reggel három órát tetoválták, miközben 4 erős ember fogta, amíg kész lett a remekmű.

A tetovológép felfedezésének köszönhetően egyre több magánszemély vonzódott a cirkuszi karrierhez. "La Belle Irène" Londonban debütált 1890-ben, egy cirkuszban bemutatva az első teljesen betetovált nőt. A testét különböző modellek (virágok, madarak, szívek, tekercsek, feliborították). A londoni közönségnek úgy mutatták be, hogy a tetoválásokat egy vad vidékről hozta (Texas), ami megvédi őt a férfiak kellemetlen zaklatásától.

Neki sikerült a terve, de a karrierjének utolsó stádiumában már egyre kevesebb tetovált embert lehetett látni a cirkuszokban. Az úgynevezett "freak show" műsorszámok egyre ritkábban jelentek meg, és a tetovált emberek is egyre kevésbé lettek érdekesek a közönség számára. A második világháború után már csak nagyon kevés cirkusz iktatta be a freak show-t a műsorszámába.

Egy felmérés alapján az 1920-as években, több mint 300 teljesen betetovált személyt alkalmaztak a cirkuszokban. Egyesek 200 amerikai dollárt is kerestek egy hét alatt.

A nagy Omi avagy Zebra ember

Minden idők leghíresebb tetovált férfinja Horace Ridler volt. 1927-ben felkérte a legjobb Londoni tetováló művészt George Burchett-et, hogy tetoválja be az egész testét, az arcát is beleértve, zebracsíkokkal. Érdekesnek lenni, a népszerűség miatt egy igen veszélyes játék volt. Ridler kihegyeztette a fogait, kilyukasztotta az orrát annyira, hogy egy agyar is befért, a füleit teledekorálta piercing-el. A „Nagy Omi”-nak nevezte magát, ezekkel elnyerte a „minden idők legérdekesebb cirkuszi embere” címet.

Tetoválás vagy akupunktúra?

Egyes kutatók, a Grázi orvosi egyetem Sejtbiológiai osztályáról, kijelentették, hogy az emberi test tetoválása gyógyításként jelent meg, nem pedig dekorációként. Megvizsgálták a híres múmia „Ötzi” tetoválásait, amelyet 1991-ben fedeztek fel az Alpok egyik gleccserében. Kiderítették hogy a tetoválást gyógyításra használták, még a kínai akupunktúrás technikák megjelenése előtt 3000 évvel. Ötzi múmiáján, (ami 3500 éves), nem kevesebb mint 57 rajzot fedeztek fel. Részletesebb vizsgálatok során kiderült, hogy ezek a rajzok korommal, hamuval, szilícium alapú- kvarc kristállyal voltak készítve, amit a kialudt tüzekből használtak fel. Ezen tetoválások készítése igen egyszerű volt, vagy tüskéket mártottak a nedves hamuba stb, vagy meglyukasztották, megvagdosták előre a bőrt, és a kialakult lyukakba, hegekbe helyezték a „festéket”. Ötzi tetoválásai sötétkék vonalak voltak, párhuzamosan a teste hosszanti tengelyével, ami nagyon hasonlít a kínai akupunktúrás pontok elhelyezkedésével.

Az egyetlen értelmes kivehető rajz egy kereszt volt ami a főbb akupunktúrás pontok mentén helyezkedett el, a bal térdén és bokáján. Az eddigi kutatások szerint, Ötzi súlyos ízületi problémákkal küzdött. Lehet hogy ez az elmélet csak

Ötzi súlyos ízületi problémákkal küzdött. Lehet hogy ez az elmélet csak spekuláció, de egyelőre megfelel a sajátos, Ázsiában kialakult akupunktúra hipotézisével.

(3D FELÉPÍTÉS)

MAORI TETOVÁLÁSOK

A „tattoo” a tahiti nyelvből származó „tatau” szóból ered. James Cook kapitány használta a „tattow”szót, amikor életében először szemtanuja egy tetoválásnak Tahitin 1796-ban.

A Maori mitológia szerint a tetoválás egy szerelmi történetnek köszönhetően kezdődött el. A történet egy fiatal fiú, Mataora (Életerő arca), és egy alvilági fiatal hercegnő, Niwareka szerelméről szól. Egy napon Mataora megverte Niwareka-t, aki elhagyta őt és visszatért apja birodalmába, Uetonga-ba. Mataora összetört szívvvel és a büntudattól gyötörve a hercegnő keresésére indult. Rengetek viszontagság és számos próba kiállása után Mataora Utengora földjére érkezett, de a nagy út megviselte, arca poros és mocskos volt. Niwareka családja kicsúfolta és megalázta az ifjút megviselt kinézete miatt. A megalázott Mataora megbocsájtásért esedezett és Niwareka megbocsájtott neki. Niwareka apja felajánlotta, hogy megtanítsa a tetoválás művészetét Mataora-nak. Ezzel egy időben megtanulta a Taniko művészetet is - több színben való szövést. Ezek után Mataora és Niwareka visszatértek az emberek világába és magukkal vitték a moko és taniko művészetét.

Ta Moko - Moko, a folyamat - a termék

A régészeti források szerint a tetoválás Új-Zélandról származik és a keleti polinéz kultúra irányába halad. A tetoválásra használt, csontból készült vésők megtalálhatóak több régészeti szempontból különböző időpontban, Új-Zélandon, de egyes korai Kelet-polinéziai helyeken is. Annak ellenére, hogy a Maorik gyakorolták a tetoválás művészetét, nincs semmilyen bizonyíték arra, hogy a nem Maori népek is ugyanezt tették volna.

Új-Zélandon, a korai időkben nagy számban találtak vésőket, amely azt bizonyítja, hogy eleinte inkább a pontosabb mintájú, egyenes sablonokat kedvelték.

A fejt tekintették a legszentebb testrésznek és mivel a tetoválás vérzéshez vezetett, ezt csak a legjobban hozzá értő kézművesek vagy „tohunga-ta-oko” – k végezheték el. Ezek a személyek magas helyet foglaltak el a társadalmi ranglétrán. Minden magasabb rangú személy a Maori törzsből tetoválásokat viselt és azt, akinek egyetlen tetoválása sem volt egyszerűen státusz, társadalmi rang nélkül tartották számon.

A tetoválás a kamaszkorban vette kezdetét, amelyet számos szokás és rituál kísért. Ezen felül, hogy egy harcos vonzóbbá váljon a nők szemében, gyakorlatilag a tetoválás még két jelentéssel is bírt: belépés az élet egyik szakaszába és egy fontos esemény feljegyzése egy ember életében.

Biztosan létezett számos tilalom a tetoválás ideje alatt: az arci tetoválások elkészültéig a nemi kapcsolatok és szilárd ételek tiltva voltak. Ehelyett folyadék állagú étkeket egy fából készült tölcsér segítségével töltöttek a szájba, nehogy a fertőző élelem érinthesse a begyulladt bőrt.

Egy teljes arctetoválás nagyon hosszú ideig tartott és egy jó művész figyelmesen tanulmányozta az arc csontozatát mielőtt elkezdte volna az alkotás kivitelezését.

A tetoválóeszköz egy csontszerszám volt, aminek vagy recés vagy egyenes széle volt. A tetoválás első szakaszában mély karcolásokat ejtettek a bőrben, majd egy vésőt koromfeketébe – pl.égetett gumi vagy elégetett hernyók – mártottak és a bőrre csapták.

Hosszú és fájdalmas eljárás volt, sokszor a mély vágásokra Karaka-fa leveleket helyeztek, hogy siettessék a gyógyulást. Háborúk gyakran voltak és a harcosoknak kevés idejük volt a lábadozásra. A tetoválás folyamata alatt fuvolamuzsikát és zenés költeményeket adtak elő, hogy enyhítsék a fájdalmakat. Noha a tetoválások elsősorban arcra voltak festve, az Észak Aucklandi harcosok dupla csavarú spirálokat használtak az ágyékukon, amelyek gyakran térdmagasságba is leereszkedtek.

A nőket nem tetoválták olyan mértékben, mint a férfiakat. Az ajak fölötti vonalakat általában sötétre tetoválták, az orrcimpákat nagyon finoman bemetszették. A moko áll mindig a legnépszerűbb tetoválás volt, aminek a használata egészen az 1970-es évekig eltartott.

A Moko sablonok és szimbólumok

A Moko olyan, mint egy személyi igazolvány vagy egy útlevél. Férfiaknál a Moko jelölte a rangot, a harciasságot vagy a férfiasságot. Hordozójának a hatalmi helyzetét és autoritását azonnal felismerték ebben a Mokoban. Természetesen más külső jelekkel társtíva, egy egyéni Moko meghatározta a hordozó „személyazonosságát”. Például, egy főnök Moko, aki egy kutyabőr köpenyt is visel, egy harcosokért felelő vezérrel volt azonosítható. Ezek a jelek kétségtelenül a „személyi igazolvány” szerepét töltötték be. Hatalmas sértés lett volna, ha az illető személyt nem ismerik fel mint a valós főnököt és ez „utu” – hoz, bosszúhoz vezethetett.

A Moko arctetoválás általában nyolc részre oszlik:

Ngakaipikirau – arat = rang és foglalkozás – a homlok központi része

Ngunga – arat = hely a ranglétrán – a szemöldökök körül

Uirere - rangul hapu = foglalkozás – a szemek és orr környéke

Uma = első vagy második házasság – halánték

Raurau = egyféle személyes aláírás – orr alatti rész

Taiohou = foglalkozás – arccsont

Wairua – mana = belső pozíció – állcsúcs

Taitoto = társadalmi helyzet – születéskor az állkaocsokra tetoválták

Ősidők óta ezeket az arc mindkét felére készítik. A baloldal (általában, de nem kötelező módon, a törzsi hovatartozás) az apa része, a jobbkez felőli az anyai gyökereket jelöli. A leszármazás egy fontos adat mielőtt a Moko elkészül. Ha a család valamelyik ága nem számított rangosnak, az arc megfelelő része nem kaphatott Moko rajzot.

Ügyszintén, ha a homlokközépen nem volt Moko tetoválás, ez azt mutatta, hogy a viselőjének nincsen, vagy nem örökölt társadalmi rangot.

A maori tetoválás a világ legjellegzetesebb tetoválásainak egyike, a tetoválás művészete egy szent művészet Új-Zéland maori lakosságának, amit valószínűleg a Kelet-polinéziai szigetekről hoztak be.

A TA MOKO tetoválás

A hagyományos maori tetoválásokat úgy ismerjük, mint „TA MOKO” és magasan kidomborított spirális alakú rajzokból állnak, amelyek az arcot és bizonyos esetekben a tomport valamint a lábakat takarják. Tulajdonképpen a „TA MOKO” kifejezés a tetoválásra, mint eljárásra vonatkozik, a kész mű, a tetoválás, a Moko nevet viseli. Bárhogyan is, mint látni fogjuk, a tetoválás művelete és a tetoválás maga, két külön ág a maori hagyomány szerint.

A maori népesség történelme eléggé homályos, csakúgy mint a maori tetoválásé, de van egy mitikus történetünk:

A legenda szerint a Ta Moko az alvilágból származik. Mikor Mataora, egy fiatal harcos szerelmes lett Niwareka-ba, alvilág hercegnőjébe, ő beleegyezett hogy eljöjjön a mi világunkba és nőül menjen hozzá.

Mivel csúnyán bántak vele, elváltak és Niwareka visszatért apja királyságába. Mivel bűnösnek érezte magát, Mataora alászállt a mélybe, hogy visszanyerje szerelmét. Sikerrel járt és Niwareka apja megtanította neki a maori tetoválás művészetét. Mataora elhozta a Ta Moko – t (és más képességeket) ebbe a világba és az emberek elfogadták.

A maori tetoválás egy nagyon komplex folyamat. Késeket és vésőket használnak, simákat vagy recéseket, a tintát bemetszésekkel viszik fel. Talán fölösleges mondani, hogy nagyon fájdalmas folyamat, de a maori tetoválás több mint pusztán díszítőelem. A tetoválások bizonyosságai voltak a bátorságnak, az erőnek, hatalomnak. Férfiakat és nőket is tetováltak, de a nőket kisebb számban. A tetoválási eljárás egy rituálé volt, amit zene és mély álom kísért, ahol az álom tulajdonképpen szükségszerűség, mivel az arc a tetoválás ejtette sebek miatt erősen feldagadt.

Maga a tetoválás kimondottan expresszív, bonyolult görbék és spirálok komplex rajzolata. Alkotása a serdülőkorban kezdődik és megőrökiti az élet folyamán történt fontos eseményeket. Fontos része volt a kultúrának. Tulajdonképpen akik nem viseltek tetoválást, kirekesztettek, értéktelenek, társadalmon kívüliek voltak.

Thank You for previewing this eBook

You can read the full version of this eBook in different formats:

- HTML (Free /Available to everyone)
- PDF / TXT (Available to V.I.P. members. Free Standard members can access up to 5 PDF/TXT eBooks per month each month)
- Epub & Mobipocket (Exclusive to V.I.P. members)

To download this full book, simply select the format you desire below

